

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Območna enota Ljubljana

**STROKOVNE ZASNOVE
VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE
za območje občine LITIJA**

Pripravile:

Petra Jernejec Babič, univ. dipl. inž. kraj. arh., konservatorska svetovalka
Nataša Pirnat, univ. dipl. geog., višja konservatorka
Aleksandra Renčelj, univ. dipl. etnologinja in kult. antropolog., konservatorka

Vodja območne enote:

Boris Vičič
univ. dipl. arheolog
konservatorski svetovalac

Ljubljana, februar 2008

Vsebina

1	UVOD	3
2	PRAVNE OSNOVE	4
2.1	ZAKONSKI IN PODZAKONSKI AKTI	4
2.2	DRUGE PRAVNO-FORMALNE PODLAGE:	4
3	SPLOŠNA IZHODIŠČA	6
4	SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI.....	7
4.1	REŽIM ZA VAROVANJE ARHEOLOŠKE DEDIŠČINE	7
4.2	REŽIM ZA VAROVANJE STAVBNE DEDIŠČINE.....	8
4.3	REŽIM ZA VAROVANJE MEMORIALNE DEDIŠČINE	9
4.4	REŽIM ZA VAROVANJE NASELBINSKE DEDIŠČINE.....	9
4.5	REŽIM ZA VAROVANJE VRTNOARHITEKTURNE DEDIŠČINE.....	9
4.6	REŽIM ZA VAROVANJE DEDIŠČINSKE KULTURNE KRAJINE	10
4.7	REŽIM ZA VAROVANJE ZGODOVINSKE KRAJINE	10
4.8	REŽIM ZA POSEBNE TIPE DEDIŠČINE	10
4.9	VPLIVNO OBMOČJE	11
5	SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE	12

1 UVOD

Na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99, v nadaljevanju - ZVKD) mora pripravljalec pri sprejemanju aktov s področja urejanja prostora kot obvezno sestavino za presojo vplivov na nepremično dediščino, ki jih je v uresničevanju teh načrtov mogoče pričakovati, upoštevati strokovne zasnove za varstvo dediščine (v nadaljevanju – strokovne zasnove). Strokovne zasnove izdela Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana), kot pristojna strokovna javna služba

Za območje občine Litija so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene:

- **Strokovne podlage s področja varstva kulturne dediščine za spremembe in dopolnitve prostorskih setavin dolgoročnega plana občine Litija (Ljubljana, september, 2001).**

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/02, 8/03 – popravek) ter Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS 33/07) pa so bile izdane za potrebe priprave prostorskih aktov, ki veljajo na območju občine Litija naslednje (kulturnovarstvene) smernice:

- **Smernice varstva kulturne dediščine za Strategijo prostorskega razvoja Občine Litija (Ljubljana, november, 2006).**
- **Smernice varstva kulturne dediščine za Prostorski red Občine Litija (Ljubljana, november, 2006).**

Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so v času njihove priprave evidentirane kot kulturna dediščina. Ker pa se podatki o evidentirani kulturni dediščini spreminjajo (novi vpisi v register nepremične kulturne dediščine, spremembe vpisov, izbrisi,...) se morajo spreminjati (dopolnjevati, ažurirati) tudi strokovne zasnove. To je pomembno tudi zato, ker kulturnovarstveni akti ne smejo biti v nasprotju s strokovno zasnovo varstva kulturne dediščine (41. člen ZVKD).

Ker so bile za območje občine Litija izdelane strokovne zasnove, datirane v različnih časovnih obdobjih, katerih vsebina je bila občini posredovana s smernicami za različne prostorske akte, je ZVKDS, OE Ljubljana z namenom boljšega pregleda in jasnosti, izdelal pričujoči čistopis strokovnih zasnov (na podlagi ZVKD 40. – 43. člen) za območje občine Litija.

2 PRAVNE OSNOVE

2.1 Zakonski in podzakonski akti

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – uradno prečiščeno besedilo (ZUJIK-UPB1, Ur.l. RS, št. 77/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD, Ur.l. RS, št. 7/99)
- Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL, Ur.l. RS, št. 89/99, 107/99)
- Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02, št. 8/03 – popravek, 58/03-ZZK-1) s podzakonskimi akti
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS št. 33/07) s podzakonskimi akti
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo (ZGO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 102/04) s podzakonskimi akti
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 25/02)
- Sklep o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 46/97)

Sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe

- Zakon o ratifikaciji Evropske kulturne konvencije št. 18 (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Protokol k Haaški konvenciji (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)
- Uredba o ratifikaciji Konvencije o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije št. 121 o varstvu evropskega arhitektonskega bogastva (Ur.l. RS, št. 7/93) – t.im. Granadska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t.im. Malteška konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK. Ur.l. RS, št. 19/03) – t.im. Krajinska konvencija

2.2 Druge pravno-formalne podlage:

Državni prostorski akti:

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS, Ur.l. RS, št. 76/04)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (PRS, Ur.l. RS, št. 122/04)

Občinski razglasitveni akti:

- Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa Vače za kulturni in zgodovinski spomenik (Ur.l. SRS, št.44/88),

- Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa Roje pri Moravčah za kulturni in zgodovinski spomenik (Ur.l. RS, št.41/90),
- Odlok o razglasitvi stavbe na Parmovi ulici 9 v Litiji za zgodovinski in kulturni spomenik (Ur.l. RS, št.65/94),
- Odlok o razglasitvi cerkve sv. Andreja na Vačah za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. l. RS, št. 67/2001),
- Odlok o razglasitvi Farbarjevega turna na Valvasorjevem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur.l. RS, št. 44/2003),
- Odlok o razglasitvi cerkve sv. Pavla v Podpeči pod Skalo za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. l. RS, št. 65/2007-3595)

3 SPLOŠNA IZHODIŠČA

Celostno ohranjanje dediščine

Predstavlja smiselno porazdelitev nalog ohranjanja dediščine med različne državne organe in na lokalne skupnosti ter njihovo medsebojno sodelovanje. Državljeni, lastniki dediščine in drugi zainteresirani (društva, združenja, nevladne organizacije) so pomemben in enakopraven soudeleženec pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh odločanja. Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje tudi z instrumenti urejanja prostora. Različne dejavnosti in rabe, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi zaradi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

Načela, ki izhajajo iz zagotavljanja celostnega varstva dediščine, so:

- varstvo dediščine je treba vključiti med cilje prostorskega planiranja, od priprave razvojnih načrtov do izdajanja dovoljenj za posege;
- varstvo zahteva sodelovanje na vseh ravneh (med urbanisti, investitorji in konservatorji) ter vključevanje in obveščanje javnosti;
- varstvo dediščine ne vključuje le posameznih spomenikov, pač pa celotno človekovo okolje;
- varstvo vključuje ne samo najpomembnejše spomenike, ampak tudi tiste skromnejše stavbe, ki same po sebi nimajo lastnosti spomenika, a imajo izreden pomen v kontekstu celote naselja in kvalitetno oblikujejo njihov značaj;
- zagotoviti varstvo in prenovu objektov kulturne dediščine v prostoru na tak način, da ji zagotovimo ustrezno uporabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

Trajnostna raba

Ustrezen prostorski razvoj s svojimi prostorskimi rešitvami mora omogočati trajnostno rabo dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča degradacije dediščine ali celo izgube dediščinskih (spomeniških) lastnosti, ki se morajo ohranjati za sedanje in bodoče generacije. Dediščina je neobnovljiv vir, ki potrebuje za svoj obstoj aktivno (upo)rabo, vendar le do določenih meja.

Dediščina kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja

Vzdržen prostorski razvoj vključuje štiri vidike ali dimenzije vzdržnosti: ekonomsko, socialno, okoljsko in kulturno. Ohranjena dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja občine na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, kultura, okolje, itd.).

Dediščina kot razvojni dejavnik in prostorski potencial

Pri prostorskem načrtovanju je potrebno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, katerega mora občina izkoristiti za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja.

4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI

Varstvo in ohranitev kulturne dediščine je eden od osnovnih namenov in ciljev prostorskega načrtovanja. Z možnostmi, ki jih ima na razpolago, lahko preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Zahteve varstva kulturne dediščine se vključujejo v prostorsko načrtovanje tako, da se upoštevajo:

- varstveni režimi iz aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov,
- varstveni režimi za vso evidentirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje,
- presoje vplivov na kulturno dediščino.

V tem poglavju so splošni varstveni režimi posplošeni na tip dediščine (arheološka, stavbna, memorialna itd.). Iz priloženega pregleda enot nepremične kulture dediščine pa je razvidno, kateri tip varstvenih usmeritev oz. varstveni režim velja za posamezno enoto dediščine. Za posamezne (večje) enote lahko velja tudi več varstvenih režimov (npr. za območje določenega gradu lahko veljajo režimi za stavbno, vrtnoarhitekturno, arheološko dediščino, ipd.), saj je v preglednici tip varstvenega režima opredeljen po principu pretežnosti.

Splošni režim, ki velja za vse tipe dediščine:

- kulturna dediščina se načeloma varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje se tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine, z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov na dediščino;
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jih nosi;
- možno so tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Za kakršnekoli posege v enote kulturne dediščine - vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza (npr. barve) ali materialne substance dediščine (npr. novi materiali) - je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje (45. – 46. člen ZVKD, Ur. list RS, št. 7/99).

4.1 Režim za varovanje arheološke dediščine

Zlasti se varuje:

- zemljišča in zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi destruktivnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, iskanje najdb s strani nepooblaščenih ljudi itd.);
- prostorski in vsebinski kontekst arheološkega najdišča.

Arheološka dediščina so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobj, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo.

Osnovna izhodišča pri varovanju arheološke dediščine so:

- varovanje najpomembnejših arheoloških najdišč v obliki rezervatov oziroma prostorsko urejenih območij (prezentacija »in situ«);
- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine pri posegih v prostor z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam (geofizikalni, georadarski terenski pregledi);
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov predhodnih arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti predhodno arheološko vrednotenje na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

4.2 Režim za varovanje stavbne dediščine

Zlasti se varuje:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substancja) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barvo, detajli itd.);
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);
- prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd).

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na:

- profano (podeželske, mestne in trške stavbe),
- sakralno (cerkve, kapelice, znamenja),
- sakralno-profano (samostani, župnišča).

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi, raziskovalnimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa za spomenik. Usmeritve smiselno veljajo tudi za določene oblike tehniške dediščine (območja, stavbe, skupine stavb, naprave itd.), ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.

4.3 Režim za varovanje memorialne dediščine

Zlasti se varuje:

- avtentičnost lokacije;
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico in vedute.

Memorialna dediščina prvenstveno obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spominska obeležja, spominske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe.

V memorialno dediščino se lahko posega z raziskovalnimi, vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.4 Režim za varovanje naselbinske dediščine

Zlasti se varuje:

- zgodovinski značaj naselja;
- naselbinsko zasnovo (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov);
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom;
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.);
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja;
- podobo naselja v prostoru (gabariti, oblike strešin, kritina);
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema itd.).

Praviloma je za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja. V naselbinsko dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.5 Režim za varovanje vrtnoarhitekturne dediščine

Zlasti se varuje:

- kompozicijo zasnove (oblika, struktura, velikost, poteze);
- kulturne sestavine (grajeni objekti, parkovna oprema, skulpture);
- naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (vegetacija, voda, relief itd.);
- funkcionalno zasnovano z navezavo na stavbno dediščino oz. stavbe in površine, ki so pomembne za delovanje celote;
- podobo v širšem prostoru z navezavo na okoliški prostor.

Pri drevoredih se zlasti varuje:

- oblikovno zasnovano drevoreda (dolžino, drevesne vrste, sadilno razdaljo, sistem zasajanja itd.);

- ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja;
- rastišče pred gradbenimi deli, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa;
- posamezna drevesa pred škodljivimi posegi vanje (obsekavanje, poškodbe itd.).

Vrtnoarhitekturna dediščina potrebuje stalno vzdrževanje, ki ga lahko vrši le primerno usposobljen izvajalec v soglasju s pristojno kulturnovarstveno službo.

4.6 Režim za varovanje dediščinske kulturne krajine

Zlasti se varuje:

- krajinsko zgradbo in prepoznavno prostorsko podobo (naravne in kulturne prvine);
- odprti prostor pred urbanizacijo;
- procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini (tradicionalno rabo);
- tipologijo krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva;
- način navezave na stavbno in naselbinsko dediščino oz. grajeno strukturo.

Kulturna krajina je po Zakonu o varstvu kulturne dediščine spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanje in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura itd.

4.7 Režim za varovanje zgodovinske krajine

Poleg alinej iz režima za varstvo dediščinske kulturne krajine se zlasti varuje:

- avtentična lokacija prizorišč;
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije;
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami;
- memoriala plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Zgodovinske krajine so kategorija, pri kateri so pomembne predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

4.8 Režim za posebne tipe dediščine

Zlasti se varuje:

- ohranjeno materialno substanco;
- lokacijo in prostorsko pojavnost;
- vsebinski in prostorski kontekst navezave enote na okolico.

Pod tipološko oznako »ostalo« uvrščamo enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so:

- A vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.;
- B ruševine stavbne dediščine;
- C ruševine naselij (npr. opuščene kočevske vasi).

4.9 Vplivno območje

Za potrebe prostorskega načrtovanja se poleg objekta dediščine varuje tudi določena okolica varovane dediščine oz. njeno **vplivno območje**, t.j. območje, v katerem se presoja vpliv določenega posega na varovane lastnosti enote dediščine. Vplivno območje je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika. V njem pristojna kulturnovarstvena služba postavlja pogoje, pod katerimi je določen poseg možen ter določa način delovanja obstoječim rabam s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti, možnosti delovanja dediščine. Če tega ni mogoče zagotoviti, lahko služba ugotovi, da določen poseg ali raba v določenem vplivnem območju nista možna. V primeru načrtovanja bistvenih sprememb ali intenziviranja rabe, ki bi utegnile imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo samo materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice, se lahko območje vpliva na dediščino obravnava tudi izven zarisanih območij.

Varovanje enot kulturne dediščine v vplivnih območjih smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino, ki varujejo krajinsko zgradbo (naravne kot kulturne prvine), procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini, tipologijo krajinskih prvin ter način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe v najširši okolici oziroma vplivnem območju, ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in gospodarske osnove ter celovitosti. Drugo dediščino varujemo predvsem fizično, prostorsko pomembne in izpostavljene objekte pa tudi v njihovem vplivnem območju.

5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe varstvo
24127	Berinjek - Prazgodovinsko gomilno grobišče	1	2		arheološka dediščina
22115	Berinjek - Prazgodovinsko grobišče Celestina	1	2		arheološka dediščina
23959	Bistrica pri Litiji - Domačija Bistrica 1	2	2		stavbna dediščina
23622	Bistrica pri Litiji - Mlin in toplar domačije Bistrica 8	2	2		stavbna dediščina
24153	Bistrica pri Litiji - Mlin na domačiji Bistrica 6	2	2		stavbna dediščina
23961	Bistrica pri Litiji - Toplar na domačiji Bistrica 3	2	2		stavbna dediščina
17314	Boltija - Gradič Boltija	2	2		stavbna dediščina
1971	Breg pri Litiji - Cerkev sv. Katarine	3	2		stavbna dediščina
511737	Breg pri Litiji - Spominska plošča ustanovitvi narodne zaščite	5	2		memorialna dediščina
2396	Brezovo - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
23620	Brezovo - Hiša Brezovo 8	2	2		stavbna dediščina
26792	Cirkuše - Spominsko znamenje padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
1718	Čateška Gora - Cerkev sv. Urha	3	2		stavbna dediščina
24128	Čeplje - Gradišče Zagrac	1	2		arheološka dediščina
1781	Dobovica - Cerkev sv. Katarine v Borjah	3	2		stavbna dediščina
24129	Dobovica - Rimskodobno grobišče Borje	1	2		arheološka dediščina
1779	Dole pri Litiji - Cerkev Marijinega vnebovzetja	3	2		stavbna dediščina
501534	Dole pri Litiji - Gomilno grobišče	1	2		arheološka dediščina
22116	Dole pri Litiji - Gradišče Špičasti hrib	1	2		arheološka dediščina
23960	Dole pri Litiji - Hiša Dole pri Litiji 13	2	2		stavbna dediščina
550848	Dole pri Litiji - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
22869	Dolgo Brdo pri Polšniku - Arheološko območje Gomila	1	2		arheološka dediščina
2390	Gabrovka - Cerkev Povišanja sv. Križa	3	2		stavbna dediščina
24144	Gabrovka - Domačija Gabrovka 6 in 7	2	2		stavbna dediščina
550862	Gabrovka - Doprsni kip Lojzeta Hostnika - Jova	5	2		memorialna dediščina
550860	Gabrovka - Spominska plošča padlim v NOB	2	2		stavbna dediščina
550859	Gabrovka - Spominska plošča Robertu Borštnarju - Radetu	5	2		memorialna dediščina
550858	Gabrovka - Spominsko znamenje trem partizanom	5	2		memorialna dediščina
2391	Gabrška Gora - Cerkev Marijinega vnebovzetja	3	2		stavbna dediščina
16268	Gabrška Gora - Cerkev sv. Jurija	3	2		stavbna dediščina
16267	Gabrška Gora - Ruševine graščine Gabrje	1	2		arheološka dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
22870	Glinjek - Arheološko najdišče sv. Jurij	1	2		arheološka dediščina
25463	Golišče - Hiša Golišče 104	2	2		stavbna dediščina
23615	Golišče - Hiša Golišče 106	2	2		stavbna dediščina
23614	Golišče - Hiša Golišče 108	2	2		stavbna dediščina
550815	Golišče - Spominska plošča pobitim članom Končarjeve družine	5	2		memorialna dediščina
550811	Golišče - Spominsko znamenje kurirski javki TV 3S in padlim kurirjem	5	2		memorialna dediščina
1780	Gorenje Jelenje - Cerkev sv. Janeza in Pavla	3	2		stavbna dediščina
22117	Gorenje Jelenje - Gradišče Jelenjska gora	1	2		arheološka dediščina
501376	Gorenji Log - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
24130	Hohovica - Gradišče Gradišče	1	2		arheološka dediščina
20888	Javorje pri Gabrovki - Arheološko najdišče Ajdovska jama	1	2		arheološka dediščina
2394	Javorje pri Gabrovki - Cerkev sv. Jerneja	3	2		stavbna dediščina
550854	Javorje pri Gabrovki - Grobnica padlih v NOB	2	2		stavbna dediščina
20358	Javorje pri Gabrovki - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
550853	Javorje pri Gabrovki - Spomenik padlim v NOB	2	2		stavbna dediščina
16200	Jevnica - Most in spomenik ilegalnemu prehodu čez Savo	2	2		stavbna dediščina
26797	Jevnica - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
25846	Jevnica - Spominska plošča osmim talcem	5	2		memorialna dediščina
550807	Jevnica - Spominsko znamenje na kraju ilegalnega prehoda čez progo	5	2		memorialna dediščina
501548	Kamni Vrh - Prazgodovinsko gomilno grobišče	1	2		arheološka dediščina
2628	Kandrše - Cerkev sv. Lenarta	3	2		stavbna dediščina
550857	Klanec pri Gabrovki - Spominska plošča borcem Dolenjskega odreda	5	2		memorialna dediščina
550856	Klanec pri Gabrovki - Spominska plošča partizanski javki	5	2		memorialna dediščina
2624	Klenik - Cerkev sv. Križa na Slemšku	3	2		stavbna dediščina
550796	Klenik - Spominska plošča Janezu Grilcu	5	2		memorialna dediščina
550798	Klenik - Spominsko znamenje Francetu Staretu	5	2		memorialna dediščina
550797	Klenik - Vaška situla	5	2		memorialna dediščina
550377	Knežija - Lokacija gradu Knežji pot	2	2		stavbna dediščina
2502	Konjšica - Cerkev sv. Jerneja	3	2		stavbna dediščina
24140	Konjšica - Kašča na domačiji Konjšica 6	2	2		stavbna dediščina
23085	Koprivnik - Arheološko najdišče Špega	1	2		arheološka dediščina
24136	Koprivnik - Prazgodovinsko grobišče Spodnji dol	1	2		arheološka dediščina
22872	Kresnice - Arheološko območje	1	2		arheološka dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
1937	Kresnice - Cerkev sv. Benedikta	3	2		stavbna dediščina
26985	Kresnice - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
550788	Kresnice - Spominska plošča na kraju ilegalnega prehoda čez Savo	5	2		memorialna dediščina
1938	Kresniške Poljane - Cerkev Žalostne Matere božje	3	2		stavbna dediščina
287	Kresniške Poljane - Hiša Kresniške Poljane 4	2	2		stavbna dediščina
550812	Kresniške Poljane - Spominsko znamenje na ilegalnegem prehodu Save	2	2		stavbna dediščina
550816	Kresniški Vrh - Spominsko znamenje na kraju požgane Krmeljeve hiše	5	2		memorialna dediščina
550814	Kresniški Vrh - Spominsko znamenje šestim partizanom	5	2		memorialna dediščina
550868	Kumpolje - Spominska plošča prvemu dolenskem partizanskemu bat.	2	2		stavbna dediščina
21058	Laze pri Gobniku - Dvorec Cerčno	2	2		stavbna dediščina
24143	Laze pri Vačah - Kašča na domačiji Laze pri Vačah 4	2	2		stavbna dediščina
22873	Leše pri Vačah - Arheološko najdišče Grič	1	2		arheološka dediščina
22876	Litija - Arheološko območje Gradec	1	2		arheološka dediščina
22875	Litija - Arheološko območje Mesto	1	2		arheološka dediščina
1970	Litija - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
550830	Litija - Dopsni kip Frana Levstika	5	2		memorialna dediščina
550825	Litija - Dopsni kip Franca Poglajna - Kranjca	2	2		stavbna dediščina
550829	Litija - Dopsni kip Luke Svetca	2	2		stavbna dediščina
14686	Litija - Farbarjev turn	2	1		stavbna dediščina
22874	Litija - Gradišče Sitarjevec	1	2		arheološka dediščina
5027	Litija - Hiša Parmova 9	2	1		stavbna dediščina
580041	Litija - Hiša Ponoviška cesta 12	2	2		stavbna dediščina
550227	Litija - Hiša Valvasorjev trg 4	2	2		stavbna dediščina
580042	Litija - Hiša Zasavskega bataljona 5	2	2		stavbna dediščina
15153	Litija - Predilnica	2	2		stavbna dediščina
550831	Litija - Skupni grob neznanih padlih partizanov	2	2		stavbna dediščina
9241	Litija - Spomenik padlim v NOV	5	1		memorialna dediščina
550832	Litija - Spomenik zamolčanim žrtvam	2	2		stavbna dediščina
550833	Litija - Spominska plošča Jožetu Zupančiču	2	2		stavbna dediščina
550826	Litija - Spominska plošča ustanovitvi mestnega odbora OF	2	2		stavbna dediščina
550834	Litija - Spominska plošča ustanovitvi okrožnega odbora OF	5	2		memorialna dediščina
550823	Litija - Spominska plošča v NOB padlim delavcem Lesne industrije	2	2		stavbna dediščina
550824	Litija - Spominska plošča v NOB padlim	2	2		stavbna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
	nogometšem				
550828	Litija - Spominski plošči Miri Pregljevi in Petru Jerebu	5	2		memorialna dediščina
550827	Litija - Spominski plošči padlim v prvi svetovni vojni	2	2		stavbna dediščina
26781	Ljubek - Razvaline gradu Ljubek	2	2		stavbna dediščina
26984	Mala Sela - Spominsko znamenje padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
19943	Mala Štanga - Gradišče Kamplov hrib	1	2		arheološka dediščina
2156	Mamolj - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	2		stavbna dediščina
22883	Mamolj - Gomilno grobišče Zgornji Mamolj	1	2		arheološka dediščina
22882	Mamolj - Gradišče Zgornji Mamolj	1	2		arheološka dediščina
550838	Mamolj - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
550839	Mamolj - Spominsko znamenje narodoosvobodilnemu gibanju	5	2		memorialna dediščina
2395	Moravče pri Gabrovki - Cerkev sv. Mohorja	3	2		stavbna dediščina
16201	Moravče pri Gabrovki - Most	2	2		stavbna dediščina
22118	Moravče pri Gabrovki - Prazgodovinsko grobišče sv. Mohor	1	2		arheološka dediščina
550855	Moravče pri Gabrovki-Spominska plošča partizanski javki in padlim vNOB	5	2		memorialna dediščina
24141	Pečice pri Tihaboju - Kašča na domačiji Pečice 6	2	2		stavbna dediščina
23127	Podbukovje pri Vačah - Kulturna krajina Podbukovje	11	2		kulturna krajina
550804	Podbukovje pri Vačah - Spominska plošča ustanovitvi VOS OF Litije	5	2		memorialna dediščina
501530	Podpeč pod Skalo - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2393	Podpeč pod Skalo - Cerkev sv. Pavla	3	1	valor	stavbna dediščina
550229	Podpeč pod Skalo - Razvaline gradu Podpeč	4	2		stavbna dediščina
16373	Podšentjur - Arheološko območje Mežnarjev hrib	1	2		arheološka dediščina
1972	Podšentjur - Cerkev sv. Jurija	3	2		stavbna dediščina
24142	Podšentjur - Hiša Podšentjur 7	2	2		stavbna dediščina
550222	Pogonik - Gradič Pogonik	2	2		stavbna dediščina
511704	Pogonik - Nemški vojaški bunker	5	2		memorialna dediščina
511705	Pogonik - Spomenik napadu partizanov na sovražnikovo postojanko	5	2		memorialna dediščina
24137	Polšnik - Arheološko najdišče Spodnji in Zgornji Polšnik	1	2		arheološka dediščina
2155	Polšnik - Cerkev Lurške Matere božje	3	2		stavbna dediščina
2160	Polšnik - Cerkev sv. Jurija na Glinjeku	3	2		stavbna dediščina
550841	Polšnik - Spominska plošča padlim v NOB	2	2		stavbna dediščina
8768	Ponoviče - Grad Ponoviče	2	2		stavbna dediščina
22878	Ponoviče - Gradišče Tičnik	1	2		arheološka dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
8769	Ponoviče - Park gradu Ponoviče	6	2		vrtnoarhitekturna dediščina
24139	Ponoviče - Toplar jugozahodno od vasi	2	2		stavbna dediščina
1782	Prelesje pri Litiji - Cerkev sv. Lovrenca	3	2		stavbna dediščina
24145	Prelesje pri Litiji - Kašča pri hiši Prelesje 1	2	2		stavbna dediščina
501381	Preveg - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2159	Ravne pri Polšniku - Cerkev sv. Katarine na Ostrežu	3	2		stavbna dediščina
24146	Ravne pri Polšniku - Mlin na domačiji Ravne 8	2	2		stavbna dediščina
2158	Renke - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
619	Ribče - Hiša Ribče 3	2	2		stavbna dediščina
550813	Ribče - Spominska plošča trem padlim partizanom	5	2		memorialna dediščina
26022	Ribče - Spominsko znamenje na kraju ilegalnega prehoda čez Savo	5	2		memorialna dediščina
1111	Roje pri Moravčah - Arheološko najdišče Roje	1	1		arheološka dediščina
501378	Sava - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2238	Sava - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
8114	Sava - Cestni most	2	2	valor	stavbna dediščina
26025	Sava - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
511710	Sava - Spomenik partizanskemu napadu na sovražnikovo postojanko	5	2		memorialna dediščina
24133	Selce - Gradišče Gradišče	1	2		arheološka dediščina
511617	Sitarjevec - Rudnik svinca in cinka	13	2		ostalo
22881	Slivna - Gradišče Zgornja Slivna	1	2		arheološka dediščina
27239	Slivna - Kašča na domačiji Slivna 13	2	2		stavbna dediščina
550786	Spodnja Slivna - Spomenik Geoss	5	2		memorialna dediščina
550785	Spodnja Slivna - Spomenik Kamniško - zasavskemu odredu	5	2		memorialna dediščina
25842	Spodnji Hotič - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
550799	Spodnji Hotič - Spominsko znamenje štirim padlim partizanom	5	2		memorialna dediščina
550818	Spodnji Log - Spominska plošča partizanskemu čolnarju Antonu Smuku	5	2		memorialna dediščina
22868	Spodnji Log pri Litiji - Arheološko najdišče Maljek	1	2		arheološka dediščina
511706	Spodnji Log pri Litiji - Spominsko znamenje ilegalnemu prehodu	5	2		memorialna dediščina
511707	Spodnji Log pri Litiji - Spominsko znamenje padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
2458	Stranski Vrh - Cerkev sv. Lovrenca	3	2		stavbna dediščina
22867	Strmec pri Litiji - Arheološko najdišče Zagrad	1	2		arheološka dediščina
24370	Suhadole - Prazgodovinsko grobišče	1	2		arheološka dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
	Kovačev hrib				
24151	Suhadole pri Litiji - Domačija Suhadole 2	2	2		stavbna dediščina
2626	Široka Set - Cerkev sv. Marjete	3	2		stavbna dediščina
24149	Široka Set - Kašča na domačiji Široka Set 6	2	2		stavbna dediščina
550802	Široka Set - Spominsko znamenje Antonu Krautbergerju	5	2		memorialna dediščina
550801	Široka Set - Spominsko znamenje partizanski elektrarni in tiskarni	5	2		memorialna dediščina
24150	Šumnik - Kašča na domačiji Šumnik 9	2	2		stavbna dediščina
19959	Tenetiše pri Litiji - Arheološko najdišče Cvinger	1	2		arheološka dediščina
511738	Tenetiše pri Litiji - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
22884	Tepe - Arheološko območje Zgornje Tepe	1	2		arheološka dediščina
2157	Tepe - Cerkev sv. Lovrenca v Zgornjih Tepah	3	2		stavbna dediščina
23962	Tepe - Hiša Tepe 2	2	2		stavbna dediščina
25448	Tepe - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
560220	Tepe - Železarna Pasjek	2	2		stavbna dediščina
24134	Tihaboj - Arheološko najdišče Kostjavc in Gradišče	1	2		arheološka dediščina
2392	Tihaboj - Cerkev sv. Marka	3	2		stavbna dediščina
511783	Tihaboj - Kulturna krajina Mlaškega potoka	11	2		kulturna krajina
21657	Tlaka - Prazgodovinska naselbina Grac	1	2		arheološka dediščina
2623	Vače - Cerkev sv. Andreja	3	1		stavbna dediščina
550157	Vače - Cerkev Žalostne Matere božje	3	2		stavbna dediščina
24152	Vače - Gostilna Pri situli	2	2		stavbna dediščina
796	Vače - Prazgodovinsko gradišče z grobišči	1	1	valor	arheološka dediščina
26982	Vače - Skupni grob neznanih partizanov na Torijevi rebri	5	2		memorialna dediščina
550789	Vače - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
550793	Vače - Spominska plošča Antonu Lajovcu	5	2		memorialna dediščina
550794	Vače - Spominska plošča Matevžu Ravnikarju	5	2		memorialna dediščina
1783	Velika Goba - Cerkev sv. Mihaela	3	2		stavbna dediščina
24448	Velika Goba - Vas	7	2		naselbinska dediščina
550822	Veliki Vrh pri Litiji - Spominska plošča partizanski javki	2	2		stavbna dediščina
22879	Vernek - Arheološko območje	1	2		arheološka dediščina
1847	Vernek - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	2		stavbna dediščina
23621	Vernek - Hiša Vernek 3	2	2		stavbna dediščina
24135	Vodice pri Gabrovki - Arheološko območje sv. Neža	1	2		arheološka dediščina
2397	Vodice pri Gabrovki - Cerkev sv. Neže v Zgornjih Vodicach	3	2		stavbna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
26983	Vovše - Spominsko znamenje Lojzetu Hohkrautu na Cvetežu	5	2		memorialna dediščina
837	Vovše - Svinjak na domačiji Vovše 5	2	2		stavbna dediščina
22880	Zagozd - Prazgodovinsko grobišče Kršice	1	2		arheološka dediščina
9227	Zavrh - Gradič Zavrh	2	2		stavbna dediščina
24138	Zgornja Jevnica - Hiša Zgornja Jevnica 17	2	2		stavbna dediščina
550805	Zgornja Jevnica - Spomenik na kraju partizanskega civilnega taborišča	5	2		memorialna dediščina
550810	Zgornja Jevnica - Spominska plošča kurirski javki in Angeli Hvaletovi	5	2		memorialna dediščina
2625	Zgornja Slivna - Cerkev sv. Neže	3	2		stavbna dediščina
550784	Zgornja Slivna - Skupni grob šestih padlih partizanov	5	2		memorialna dediščina
1846	Zgornji Hotič - Cerkev sv. Helene	3	2		stavbna dediščina
511702	Zgornji Hotič - Spominsko znamenje na kraju ilegalnega prehoda Save	5	2		memorialna dediščina
23619	Zgornji Log - Hiša Zgornji Log 4	2	2		stavbna dediščina

Legenda

EŠD		Evidenčna številka dediščine (EŠD) - za vpisane enote ali oznaka predloga za enote v postopku vpisa
Ime enote		Ime enote iz Registra kulturne dediščine (RKD)
Tip		Tip enote dediščine (po RKD)
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
Kat.		Kategorija varstvenega režima (po RKD)
	0	neznano
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
	3	dokumentarno (arhivsko) varstvo
	4	ostalo
SDP		Razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena (SDP)
	SDP	enota je razglašena za SDP
	valor.	enota je valorizirana za SDP (seznam)
Opombe_varstvo		Tip varstvenih usmeritev oz. režima <i>Določen na osnovi tipa dediščine v RKD + dodatni režimi, če je zaradi lastnosti enote to potrebno (režimi so opisani v poglavju 4).</i>
Opombe_status		Opomba glede statusa oz. stanja enote <i>Opombe glede vključitve v seznam oz. izključitve iz seznama.</i>
	degradirano	Enota je degradirana, v teku je izbris oz. sprememba kategorije režima v RKD.
	prost. nepomembno	Enota prostorsko ni pomembna.